

М. А. Полегенька,
аспірант, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА СУХОГО ЯЄЧНОГО ПОРОШКУ НА ПТАХІВНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

М. Polehenka,
postgraduate student of the Dnipro State Agricultural and Economic University

ECONOMIC EFFICIENCY OF PRODUCTION OF DRY EGG POWDER IN POULTRY FARMS

У статті досліджено технологічно-економічні аспекти виробництва й переробки курячих харчових яєць. Встановлено, що розвиток глибокої переробки яєць є важливим напрямом у підвищенні економічної ефективності птахівничих підприємств. За результатами дослідження виявлено основні переваги та недоліки впровадження глибокої переробки яєць на досліджуваному підприємстві та проведено розрахунок економічної ефективності реалізації інвестиційного проекту з виробництва сухого яєчного порошку. Результати розрахунків свідчать про доцільність його реалізації, що дозволить розширити товарний асортимент продукції, ринки збуту та підвищити прибутковість виробництва. Оцінка ризикованості проекту дозволила виявити невизначеності, пов'язані з можливістю виникнення під час реалізації проекту несприятливих умов, ситуацій і їх наслідків. За результатами проведеного SWOT-аналізу ПФФ "Агроцентр" запропоновано впровадження інтенсивних технологій виробництва продукції на всіх етапах технологічного процесу.

The article deals with the technological and economic aspects of the production and processing of chicken food eggs. It has been established that the development of deep egg processing is an important direction in improving the economic efficiency of poultry enterprises. According to the results of the research, the main advantages and disadvantages of introduction of deep egg processing on the investigated enterprise were identified and the economic efficiency of the investment project for the production of dry egg powder was calculated. The results of the calculations indicate the expediency of its implementation, which will expand the product range of products, markets and increase the profitability of production. The assessment of the riskiness of the project has allowed to identify uncertainties associated with the possibility of adverse conditions, situations and their consequences occurring during the project implementation. According to the results of the SWOT-analysis of privately-owned manufacturing company "Agrocentr", introduction of intensive technologies of production at all stages of the technological process is proposed.

Ключові слова: птахівництво, ринок яєчних продуктів, диференціація продукції, глибока переробка яєць, сухий яєчний порошок.

Key words: poultry, egg products market, product differentiation, deep egg processing, dry egg powder.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Одним із найважливіших завдань держави є забезпечення продовольчої безпеки населення, головну роль в якому відіграє агропромисловий комплекс. Скорочення виробництва продукції тваринництва призвело до зниження забезпеченості населення білками тваринного походження. Виходом з цієї ситуації для нашої держави може стати розвиток птахівництва в цілому та його

яєчного напрямку, зокрема. Сучасному продовольчому ринку притаманні нестабільність і непередбачуваність, що є результатом впливу світових інтеграційних та глобалізаційних процесів. Особливо виразно ці процеси простежуються у розвитку вітчизняного яєчного птахівництва. Разом з низькою конкурентоспроможністю продукції вітчизняного птахівництва вони спричиняють зростання обсягів її імпорту на територію України. За

Таблиця 1. Витрати на встановлення обладнання з виробництва сухого яєчного порошку

Статті витрат	Вартість, грн
Вартість обладнання	800000,00
Вартість додаткового обладнання	20000,00
Транспортні втрати	4000,00
Будівельно-монтажні роботи	10000,00
Пусконаладжувальні роботи	6000,00
Всього	840000,00

Джерело: розраховано автором.

таких умов постає об'єктивна необхідність пошуку шляхів підвищення ефективності виробництва вітчизняної продукції яєчного птахівництва за рахунок розширення товарного асортименту яєчної продукції.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Виробництво яєць є одним із найбільш прибуткових напрямів у тваринництві, що є дієвим стимулом для його розвитку та нарощування виробництва продукції. Питанням формування та функціонування вітчизняного ринку яєць та яєчних продуктів присвячені роботи вчених та практиків Н.В. Бесуліна, В.Н. Бородай, І.І. Івко, М.І. Сахацького, Н.В. Сеперович, В.І. Фісініна, Ф.О. Ярошенко. Однак, незважаючи на велику кількість досліджень в цьому напрямі та враховуючи швидкі темпи зміни на продовольчому ринку, на сьогодні залишається відкритим питання підвищення економічної ефективності виробництва продукції птахівництва.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті полягає в розробці і аналізі інвестиційного проекту з виробництва сухого яєчного порошку на ПВФ "Агроцентр" на основі аналізу виробничих можливостей і процесів виробництва.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Птахівництво — галузь тваринництва, що забезпечує населення унікальними продуктами харчування. Яйця є важливим і перспективним об'єктом переробки з точки зору отримання продуктів, необхідних для за-

безпечення високої якості життя людей. Протягом століть яйця відігравали основну роль в харчуванні людей, залишаючись одним з найбільш економічних і доступних універсальних продуктів харчування, що містять високоякісний протеїн, вітаміни, ненасичені жири, залізо, фосфор, цинк і багато інших важливих інгредієнтів для здорового способу життя.

Одним з найбільш істотних ризиків птахопідприємств є нестабільність попиту на яйце: споживчий попит збільшується в період з жовтня по травень, у результаті чого зростає ціна, а обсяги реалізації зменшуються. У літній період ціна на яйця досягає мінімальних значень, при цьому ринкова вартість яйця нерідко перестає відшкодовувати виробничі витрати птахофабрик. Обмежений термін зберігання яйця призводить до істотного зниження ціни реалізації в період з червня по вересень, а також до зростання виробничих витрат.

У сучасних умовах основним способом уникнути витрат від сезонних коливань попиту на яйце — є їх переробка. Впровадження технологій переробки яєць дозволяє птахофабрикам підвищити економічну ефективність за рахунок наступних факторів: зниження економічних витрат від сезонних коливань попиту на натуральне яйце; можливості використання некондиційного яйця (нетоварне яйце) частка якого може складати до 15 % обсягу виробництва; збільшення терміну зберігання продукції; географічне розширення ринку збуту продукції підприємства. Нині переробка курячого яйця в Україні становить лише близько 4% від загального виробництва, водночас у Європі — 30%, у США, Японії — близько 46%, Бельгії — 50%. Майже 60% потреби українських підприємств у продукції переробки яєць на сьогодні забезпечуються за рахунок імпорту [4].

Глибока переробка яєць на птахофабриках потребує модернізації виробництва, впровадження сучасних технологій і високопродуктивних кросів птиці. Галузеві особливості, сучасні технології та динаміка попиту на яєчні продукти визначають необхідність переробки не менше 20% обсягу виробленого яйця, що дозволяє гнучко адаптувати пропозицію до сезонного коливання попиту. Досвід розвитку світового агробізнесу в сфері птахівництва дозволяє припустити, що подальше розширення збуту натурального яйця в шкаралупі на українському ринку буде ускладнено. Таким чином, у довгостроковій перспективі виробничі потужності з переробки яєць в українському птахівничому бізнесі можуть збільшитися в 2—3 рази [2].

Враховуючи спад виробництва продукції птахівництва в більшості спеціалізованих господарств, у тому числі і по виробництву яєць, відмічається збільшення питомої ваги населення у забезпеченні покупців цією продукцією. Так, у загальному обсязі виробництва яєць підсобні господарства населення займають 63%, то спеціалізовані птахівничі підприємства були поставлені в залежність від сезонності виробництва у цих господарствах. Так, у зв'язку з над-

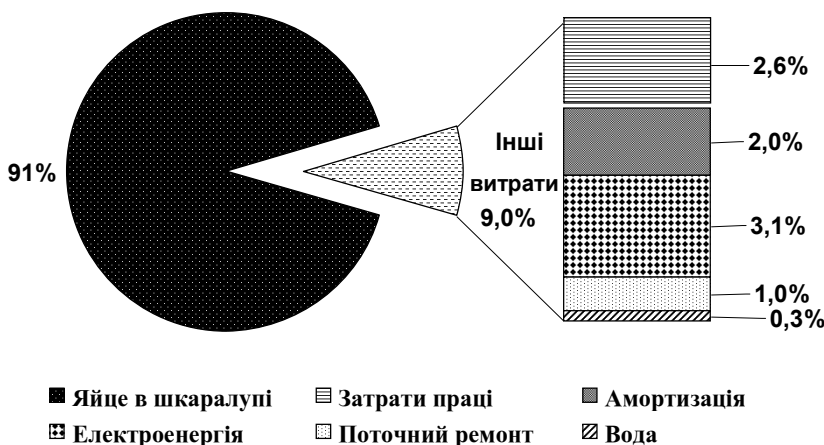

Рис. 1. Структура виробничих витрат при виготовленні сухого яєчного порошку

Джерело: розраховано автором.

ходженням на ринок яєць від підсобних господарств населення в березні — червні (період закінчення зимової линьки) в цілях підвищення ефективності господарювання, майже всі птахівничі підприємства перейшли на сезонне (однократне) комплектування стада птиці, розраховуючи, щоб основне виробництво яєць прихотилося на 1 і 4 квартали, коли збільшиться ціна їх реалізації. Але особисті господарства населення не можуть бути серйозними конкурентами в довгостроковій перспективі, оскільки вони не можуть забезпечити якість продукції, її відповідність санітарним нормам та й затрати на виробництво у них значно вищі [3].

Нині глибока переробка яєць у господарствах Дніпропетровської області не здійснюється, тому ПФФ "Агроцентр" може мати конкурентну перевагу від входження першими на ринок з новою для регіону продукцією. Проаналізувавши виробництво та реалізацію яєць на ПФФ "Агроцентр" можна зробити висновок, що реалізується не вся вироблена продукція. Враховуючи те, що підприємство спеціалізується на виробництві курячих яєць і певна частина при їх виробництві вибраковується (за даними підприємства це близько 3% від виробництва), а також яйця, які не реалізуються за встановлений період їх зберігання, пропонуємо здійснювати внутрішньогосподарську переробку цієї продукції у яєчний порошок. Яєчний порошок використовується в багатьох галузях харчової промисловості та має тривалий термін зберігання і нескладну технологію виробництва.

На основі виробничих даних ПФФ "Агроцентр" проведено оцінку економічної ефективності реалізації інвестиційного проекту зі створення цеху з виробництва сухого яєчного порошку. Аналізуючи ринок обладнання для переробки яєць у сухий яєчний порошок різних виробників із врахуванням виробничих особливостей птахофабрики ми зупинили свій вибір на установці українського виробника ТОВ "МЕТАЛІС" Одеської області. Таке обладнання для виробництва сухого яєчного порошку має ряд переваг у порівнянні з іншими вітчизняними та закордонними виробниками, серед яких: низька енергоємність; низька металоємність за рахунок невеликих габаритів конструкції; високі споживчі властивості готового продукту за рахунок екологічної чистоти технології виробництва; цінова перевага; малі займані виробничі площі; річна гарантія, що входить у вартість обладнання; безвідходна технологія — переробка відходів виробництва, що йде на корм тваринам; низькі вимоги до виробничої інфраструктури за рахунок можливості роботи парових калориферів сушарок з тиском пари 0,6—0,7 МПа; швидка окупність. Матеріал, що використовується при виготовленні устаткування тільки нержавіюча, харчова сталь. При виробництві сушильних установок застосовані неординарні конструкторські рішення, що дозволили знизити їхню вартість, зробити компактними, економічними і високопродуктивними в порівнянні з закордонними аналогами. Таке устаткування розроблене з урахуванням багаторічного виробничого досвіду з використанням передової технології — сушіння продуктів у віброкиплячому шарі інертного матеріалу, що гарантує одержання продуктів високої якості, які відповідають світовим стандартам [1].

Враховуючи, що підприємство буде переробляти лише частину своєї продукції, то ми зупинили свій вибір на менш

Таблиця 2. Розрахунок собівартості місячного товарного випуску яєчного порошку

Статті витрат	Вартість, грн
Сировина при собівартості яєць, грн	320130,00
Вода, стоки, грн	1230,46
Електроенергія кВт/год, грн	10962,00
Заробітна плата з нарахуваннями, грн	9084,12
Амортизація обладнання, грн	7000,00
Поточний ремонт, грн	3500,00
Всього, грн	351906,58

Джерело: розраховано автором.

потужній установці УРС-25 для виробництва сухого яєчного порошку. Така установка виробляє сухий яєчний порошок, сухий білок і сухий жовток. Застосовується на невеликих підприємствах і фермерських господарствах, так як є міні-сушкою. Установка УРС-25 практично вирішує проблеми безвідходної технології. Вона є компактною, проста в експлуатації і не вимагає спеціальної підготовки персоналу. Для забезпечення однієї години роботи установки необхідно 80 л рідких яєчних продуктів, що еквівалентно близько 2125 шт. яєць. Вихід сухого яєчного порошку складає 25 кг / год. Необхідна площа виробничого приміщення для встановлення обладнання 18 м² [1].

Витрати на установку включають вартість самого обладнання, сушильну камеру, фільтр, насос-дозатор, приймальний і видатковий баки, вентилятори, циклони з бачками для збору порошку, фільтр очищення повітря, розпилювач, пульт контролю і управління. Крім цього, враховані транспортні витрати, монтаж і пусконаладжувальні роботи (табл. 1).

Основною статтею виробничих витрат є натуральні яйця в шкаралупі (91%), далі — електроенергія (3,1%), затрати праці (2,6%), амортизація (2%), поточний ремонт (1%) і вода (0,3%) (рис. 1).

Для виробництва 1 кг сухого яєчного порошку необхідно витратити 85 шт. яєць, 43 літри води, 1,4 кВт електроенергії. Поряд із матеріальними затратами виготовлення сухого яєчного порошку потребує затрат праці обслуговуючого персоналу (2 чол.), а також електротехнічного персоналу для проведення поточного ремонту та технічного обслуговування (табл. 2).

При завантаженні цеху в 1 зміну тривалістю 8 годин за 22 робочих дні планований місячний обсяг виробництва буде становити 4400 кг яєчного порошку. Проведені розрахунки свідчать, що собівартість 1 кг сухого яєчного порошку буде становити 80 грн. Середньорічна ціна реалізації 1 яйця становить 1,24 грн, а 1 кг сухого яєчного порошку — 95 грн. При такій ціні реалізації сухого порошку виручка становитиме 418 тис. грн на місяць.

Відповідно до технічних характеристик устаткування, які були наведені вище, для роботи цеху необхідно використати 9% місячного виробництва яєць, що становить 3% від загального виробництва яєць, які не реалізуються господарством (некондиційні та мають нетоварний вигляд), і ті, що не реалізовані за встановлений термін. Для уникнення втрат при сезонному коливанні попиту на продукцію також плануємо переробку 6% товарних яєць. Переробка такої кількості продукції буде сприяти підвищенню прибутковості досліджуваного підприємства (табл. 3).

Проектний варіант, виходячи з виробничої потужності обладнання передбачає поряд з переробкою не-

Таблиця 3. Економічна ефективність виробництва сухого яєчного порошку

Показник	Вихідний варіант	Проектний варіант		
		Роки проекту		
	2017	2019	2020	2021
Додаткові інвестиції, тис. грн	-	840		
Кількість вироблених яєць, тис. шт.	48973	48973	48973	48973
Кількість реалізованих яєць, тис. шт.	47605	44485	44485	44485
Кількість нереалізованих яєць, тис. шт.	1368	-	-	-
Кількість перероблених товарних яєць, тис. шт.	-	4488	4488	4488
Вартість продукції – всього, тис. грн	59124	63647	63647	63647
в т.ч. : яйце, тис. грн	59124	58631	58631	58631
яєчний порошок, тис. грн	-	5016	5016	5016
Виробничі витрати – всього, тис. грн	42592	43726	43726	43726
в т.ч. на: яйце, тис. грн	42592	39503	39503	39503
яєчний порошок, тис. грн	-	4223	4223	4223
Прибуток від реалізації продукції, тис. грн	16533	19922	19922	19922
Чистий прибуток, тис. грн	13557	16336	16336	16336
Чистий грошовий потік, тис. грн	-	17758	17751	16336
Внутрішня ставка доходності, %	-	58,3		
Індекс рентабельності інвестицій	-	1,41		
Період окупності, років	-	2,8		

Джерело: розраховано автором.

кондиційного яйця переробку товарного яйця в кількості 3 млн 120 тис. шт. Переробка товарного яйця обумовлена в першу чергу, необхідністю уникнути втрати в період сезонного падіння споживчого попиту. Проектний варіант передбачає виробництво сухого яєчного порошку в обсязі 53 тонн на рік. Виробництво товарного яйця складе 47 млн 605 тис. шт. в початковому варіанті і 44 млн 485 тис. шт. у проектному варіанті. Впровадження на підприємстві цього напрямку виробництва дозволить отримати підприємству близько 1 млн грн чистого додаткового прибутку. Реалізація проектної варіанту дозволить підприємству окупити капітальні витрати протягом трьох років. Чистий наведений дохід за три роки нормативного терміну експлуатації обладнання становитиме 346,5 тис. грн. Внутрішня ставка доходності складає 58,3%, а індекс рентабельності — 1,41.

Таблиця 4. Питома вага простих ризиків

Прості ризики	Пріоритети	Вага, W_i
1. Політичні ризики:		
Ризик, пов'язаний з політичною ситуацією в країні	1	0,4
Зміни в законодавстві		0,1
Зовнішньоекономічні ризики		0,1
Надання державних дотацій і асигнувань		0,1
2. Комерційні ризики:		
Зміна цін на корми	2	0,2
Зміна цін на готову продукцію		0,1
3. Виробничі ризики:		
Випуск продукції нижчої якості	3	0,3
Ризик збільшення питомої ваги затрат		0,1
Зниження обсягів виробництва		0,1
4. Інноваційні ризики		
Неточність проектної документації	4	0,1

Джерело: розраховано автором.

Таблиця 5. Пріоритетність настання ризиків

Ризики	Експерти			Середня ймовірність, P_i
	перший	другий	третій	
1. Політичні ризики:				
Ризик, пов'язаний з невизначеністю в політичній ситуації в країні	20	25	15	20
Зміни в законодавстві	25	30	25	26,7
Зовнішньоекономічні ризики	15	20	20	18,3
Надання державних дотацій і асигнувань	30	25	25	26,7
2. Комерційні ризики:				
Зміна цін на корми	17	19	22	19,3
Зміна цін на готову продукцію	27	24	25	25,3
3. Виробничі ризики:				
Випуск продукції нижчої якості	10	9	8	9
Ризик збільшення питомої ваги затрат	11	13	14	12,7
Зниження обсягів виробництва	40	38	38	38,7
4. Інноваційні ризики				
Неточність проектної документації	10	9	11	10

Джерело: розраховано автором.

Таким чином, розширення виробництва за рахунок переробки яєць дозволить підприємству підвищити рівень рентабельності виробництва майже на 7 %. Отже, результати проведених розрахунків свідчать, що підприємству доцільно реалізувати цей інвестиційний проект, який надасть можливість розширити асортимент продукції та ринки збуту, підвищити прибуток та конкурентоспроможність.

Наступним етапом впровадження проекту є оцінка його ризиків. Під ризиками розуміють невизначеність, пов'язану з можливістю виникнення під час реалізації проекту несприятливих умов, ситуацій і їх наслідків. Такі ризики можуть загрожувати нашому проекту, а саме: ризик пов'язаний з невизначеністю з політичної ситуації в країні; ризик, пов'язаний із заходами державного впливу на сферу оподаткування, змінами в законодавстві; ризик, пов'язаний з платоспроможністю населення; форс мажорні ризики, неможливість збуту продукції; випуск продукції нижчої якості; підвищення розрахункової вартості проекту; швидке моральне старіння обладнання.

Визначившись з переліком ризиків, необхідно визначити вагомість одного пріоритету над іншим:

$$f = \frac{W_1}{W_k} \quad (1),$$

де W_1 — група ризиків з вагомим пріоритетом;
 W_k — група ризиків з найнижчим пріоритетом.

Визначимо вагу з найменшим пріоритетом за формулою:

$$f = \frac{1}{4} = 0,25 \quad (2),$$

Таблиця 6. Оцінка ризикованості проекту

Прості ризики	Вага, W_i	Ймовірність, P_i	Бал, $W_i \times P_i$
1. Політичні ризики:			
Ризик, пов'язаний з невизначеністю в політичній ситуації в країні	0,1	20	2
Зміни в законодавстві	0,1	26,7	2,67
Зовнішньоекономічні ризики	0,1	18,3	1,83
Надання державних дотацій і асигнувань	0,1	26,7	2,67
2. Комерційні ризики:			
Зміна цін на корми	0,1	19,3	1,93
Зміна цін на готову продукцію	0,1	25,3	2,53
3. Виробничі ризики:			
Випуск продукції нижчої якості	0,1	9	0,9
Ризик збільшення питомої ваги затрат	0,1	14	1,4
Зниження обсягів виробництва	0,1	38,7	3,87
4. Інноваційні ризики			
Неточність проектною документації	0,1	10	1
Разом по всіх ризиках	1	-	20,8

Джерело: розраховано автором.

де k — кількість груп ризиків.

Наступним кроком буде визначення ваги інших груп пріоритетів за формулою:

$$W_j = W_k \times \frac{(k - j) \times f + j - 1}{k - 1} \quad (3),$$

де j — кількість простих ризиків у групі.

$$W_1 = 0,4 \times \frac{(4 - 1) \times 0,25 + 1 - 1}{4 - 1} = 0,1;$$

$$W_2 = 0,4 \times \frac{(4 - 2) \times 0,25 + 2 - 1}{4 - 1} = 0,2;$$

Таблиця 7. Матриця SWOT для визначення напрямів розвитку ПВФ "Агроцентр"

	<p><u>Можливості</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення обсягів реалізації. 2. Оновлення основних засобів. 3. Розширення ринків збуту продукції. 4. Підвищення якості продукції. 5. залучення кваліфікованих фахівців. 6. Використання новітніх технологій виробництва 	<p><u>Загрози</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна нестабільність в країні. 2. Високий рівень конкуренції в галузі. 3. Недосконалість законодавчої бази. 4. Втрати фінансової незалежності. 5. Зниження споживчого попиту. 6. Зростання цін на паливно-енергетичні ресурси
<p><u>Сильні сторони</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Близьке розташування виробничих потужностей до міста. 2. Використання сучасних технологій вирощування і утримання птиці. 3. Використання сучасного автоматизованого обладнання. 4. Диференціація продукції. 5. наявність довгострокових зв'язків з постійними покупцями 	<p><u>Поле С і М</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зниження собівартості продукції. 2. Збільшення виробничих потужностей. 3. Розширення товарного асортименту продукції. 4. Модернізація виробництва 	<p><u>Поле С і З</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосування ресурсозберігаючих технологій. 2. Розвиток маркетингової діяльності підприємства. 3. Посилення конкурентних переваг
<p><u>Слабкі сторони</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефіцит платіжних коштів. 2. Недостатньо розвинена рекламна політика на підприємстві. 3. Висока плинність кадрів. 4. Відсутність власної торговельної мережі. 5. Зношення основних виробничих фондів. 6. Неунікальність товару 	<p><u>Поле Сл і М</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення прибутку за рахунок збільшення обсягів виробництва і реалізації продукції. 2. Підвищення оборотності обігових коштів. 3. Збільшення частки ринку 	<p><u>Поле Сл і З</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оптимізація виробничого процесу. 2. Розробка ефективної маркетингової стратегії

Джерело: розраховано автором.

$$W_3 = 0,4 \times \frac{(4-3) \times 0,25 + 3 - 1}{4-1} = 0,3 ;$$

$$W_4 = 0,4 \times \frac{(4-4) \times 0,25 + 4 - 1}{4-1} = 0,4 .$$

Визначимо вагу простих факторів для кожного простого ризику, що входить у відповідну пріоритетну групу за формулою:

$$W_i = \frac{W_j}{M_j} \quad (4),$$

де W_j — вага простих ризиків за групами пріоритету;

M_j — число ризиків, що входять до пріоритетної групи.

$$W_1 = \frac{0,1}{1} = 0,1; W_2 = \frac{0,2}{2} = 0,1; W_3 = \frac{0,3}{3} = 0,1; W_4 = \frac{0,4}{4} = 0,1.$$

Це означає, що всі прості ризики всередині однієї і тієї ж групи мають однакову вагу.

Проведемо оцінку ймовірності настання ризику методом експертних оцінок за такою системою: 0 — ризик розглядається як несуттєвий; 25 — ризик, скоріше за все, не реалізується; 50 — при настанні події нічого певного сказати не можна; 75 — ризик, скоріше за все, проявиться.

Визначивши за допомогою експертів середню ймовірність настання ризику, зробимо підсумкову оцінку за формулою:

$$R = \sum W_i P_i \quad (5).$$

Таким чином, середня вага по всім ризикам становить 20,8, що вважається несуттєвим для ПФВ "Агроцентр".

Незважаючи на деталізовану розробку цього проекту, завжди існує ймовірність появи непередбачених обставин, котрі можуть негативно вплинути на діяльність підприємства. Для оцінки можливостей і загроз, які надходять із зовнішнього середовища, а також внутрішніх обмежень підприємства скористаємось ситуаційним аналізом на базі SWOT-аналізу. Сутність аналізу полягає у виявленні факторів внутрішнього і зовнішнього середовища ПФВ "Агроцентр", які різною мірою впливають на його діяльність (табл. 7).

Отже, проведений аналіз дозволив виявити сильні і слабкі сторони підприємства, можливості та загрози, а також ступінь їх впливу на підвищення ефективності його діяльності. Як свідчить матриця, суттєвий вплив на підвищення ефективності діяльності підприємства може мати можливість зниження собівартості продукції. Реалізація можливості збільшення обсягів реалізації дозволить отримати більше прибутку і усунути такі загрози, як втрату фінансової незалежності. Для цього підприємству необхідно визначити беззбитковий обсяг виробництва, що дозволить вірно побудувати ринкову поведінку.

Як свідчить аналіз, підприємство має сильні й слабкі сторони. У такій ситуації воно повинне застосовувати активні дії для зміцнення своїх позицій шляхом розширення ринкової частки та диференціації продукції. У довгостроковому періоді підприємству також необхідно збільшити обсяг реалізації продукції. Для підвищення економічної ефективності підприємству

слід обрати інтенсивний шлях розвитку виробництва продукції на всіх етапах технологічного процесу. Необхідне впровадження найбільш прогресивної технології, застосування новітнього високопродуктивного обладнання та ресурсозберігаючих технологій. Цей шлях розвитку необхідний для стабілізації виробництва продукції і задоволення потреб населення в якісних продуктах харчування.

Впровадження нових потужностей з виробництва сухих яєчних продуктів дозволить в майбутньому задовольняти потреби регіональних підприємств харчової промисловості, розширити ринок збуту. Підприємству також необхідно приділяти достатню увагу підвищенню продуктивності птиці, що потребує реконструкції птахівницьких приміщень, придбання техніки та сучасного автоматизованого обладнання, впровадження прогресивних технологій заготівлі фуражного зерна й утримання птиці, поліпшення показників відтворення стада та його генетичного потенціалу. Організація праці на підприємстві повинна максимально враховувати досягнення науки й передового досвіду, забезпечувати повне і ефективне використання робочої сили та інших факторів виробництва з метою отримання кращих економічних результатів на кожному етапі виробництва.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження підтверджують, що інвестиційний проект з глибокої переробки яєць, незважаючи на вплив різних факторів, може характеризуватися високою економічною ефективністю. Пропонована технологія їх переробки дозволить підприємству більш раціонально використовувати нестандартні яйця, розширити межі бізнесу та знизити втрати від сезонних коливань попиту і пропозиції. Реалізація даних заходів сприятиме стійкому економічному розвитку підприємства, що дозволить збільшити виробництво продукції, підвищити якість продуктів птахівництва та прибутковість ПФВ "Агроцентр".

Література:

- [Електронний ресурс]: <http://www.metalis.com.ua/sush.html>
- [Електронний ресурс]: Ринок птиці та яйця: стабільне зростання, <http://www.agrotimes.net>
- [Електронний ресурс]: Перспективні напрямки яєчного виробництва, <http://market.avianua.com/>
- [Електронний ресурс]: Аграрний сектор України <http://agroua.net/technics/articles/index.php?aid=16>

References:

- Metalis (2018), available at: <http://www.metalis.com.ua/sush.html> (Accessed 15 Sept 2018).
 - AgroTimes (2018), "Poultry and eggs market: stable growth", available at: <http://www.agrotimes.net> (Accessed 15 Sept 2018).
 - Poultry Market (2018), "Perspective directions of egg production", available at: <http://market.avianua.com/> (Accessed 15 Sept 2018).
 - Kudriavtseva, L. (2018), "Where to put "extra" eggs?", available at: <http://agroua.net/technics/articles/index.php?aid=16> (Accessed 15 Sept 2018).
- Стаття надійшла до редакції 27.09.2018 р.*